

Öğrenme Stilleri ve Eğitimdeki Önemi

Özgür BABAYİĞİT

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğrenme stillerini ve eğitimdeki önemini açıklamaktır. Araştırma literatür incelemesi türündedir. Başlıca öğrenme stilleri açıklanmıştır. Açıklanan bu öğrenme stillerinin eğitimdeki önemi vurgulanmıştır. Bireylerin öğrenme stilleri kapsamında ne gibi özellikler gösterebileceği incelenmiştir. Bireylerin öğrenme sırasında farklı ne gibi gereksinimler gösterebileceği örneklerle açıklanmıştır. Öğrenme stillerinin eğitimdeki önemi belirtilmiştir. Eğitimcilerde şu önerilerde bulunulmuştur: Öğrenme stilleri öğretim programlarımızda ne yazık ki yeterince yer almamaktadır. Öğrenme stillerinin öğretim programlarımızda daha fazla yer alması önerilmektedir. Her birey eşsiz ve özeldir. Her bireyin eğitim ihtiyacı farklılık gösterebilir. Bu farklılıklar daha fazla dikkate alınmalıdır. Öğretmenlerimizin öğrenme stilleri konusunda bilincini artırmak amacıyla, kitapçık veya broşürler hazırlanarak ücretsiz olarak dağıtılabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, stil, eğitim, önem.

Learning Styles and Importance at Education

Abstract

The purpose of this research is to explain the learning style and importance of education. Research is a type of literature review. The main learning styles are explained. The educational significance of these learned learning styles is emphasized. It has been investigated how individuals can exhibit characteristics in learning styles. It is explained with examples that different people can show different requirements during learning. The educational importance of learning styles has been identified. The following suggestions have been made to the trainees: Unfortunately, our learning style teaching programs do not take place sufficiently. Learning styles are suggested to take more place in our teaching programs. Every individual is unique and unique. The training needs of each individual may vary. These differences should be considered more. Booklets or brochures can be prepared and distributed free of charge to increase the awareness of our teachers about learning styles.

Key words: Learning, style, education, importance.

Giriş

Bireyin kendini tanıması, güçlü ve zayıf yönlerini bilmesi çok önemlidir. Bireyin en iyi nasıl öğrendiğini bilmesi, zaman ve verimlilik açısından hayati bir değere sahiptir. Birey en iyi nasıl ve ne şekilde öğrendiğini bildiği zaman kendisini bu duruma göre ayarlar. Öğretmenler öğrenme stillerinin farkındalığı ile dersi daha etkili şekilde yürütebilir. Öğrenme stilleri sayesinde öğrenmeler daha kalıcı ve uzun süreli hale gelebilir.

Öğrenme

Öğrenmenin çeşitli tanımları yapılmıştır. Senemoğlu'na (2012: 4) göre öğrenme; bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesidir. Şişman'a (2006: 9) göre öğrenme; bireyde dış çevreden aldığı uyaranlara bağlı olarak onda oluşan kalıcı izli değişimlerdir. Ulusoy'a (2009: 140) göre ise öğrenme; davranışta gözlenebilir yaşantı ürünü, kalıcı izli bir değişmedir.

Öğrenme bireysel bir süreçtir ve bireyin çevresi ile etkileşime girerek elde ettiği kazanımların tümüdür. Öğrenme bireyin tüm yaşamı süresince devam eder. Bireyin çevresine uyum sağlaması ve yaşadığı çevreyi geliştirmesinin en etkili yolu öğrenmedir. Bu süreç içinde bireyin davranışlarında sürekli bir değişim meydana gelmektedir. Öğrenme, anlamların bireye mal edilmesidir. Anlamlar bireye mal edilirken birey tarafından yeniden anlamlandırılmaktadır. Aynı konu ile ilişkili olarak sunulan bilgilerin kazanımı bireyden bireye farklılık gösterir. Örneğin sınıfta işlenen bir konu her öğrenci tarafından aynı biçimde öğrenilmez. Çünkü her öğrenci kendi anlamlandırma sürecine ve geçmişte öğrendiklerine dayalı olarak öğrenmelerini sürdürür ve öğrendiklerine farklı anlamlar yükler (Selvi, 2008: 3).

Öğrenme ile ilgi olarak yapılmış açıklama ve tanımların ortak özellikleri dikkate alınarak öğrenmeye ilişkin temel özellikler şunlardır (Senemoğlu, 2012: 89):

- Davranışta gözlenebilir bir değişme olması.
- Davranıştaki değişimin nispeten sürekli olması.
- Davranıştaki değişimin yaşantı kazanma sonucunda olması.
- Davranıştaki değişimin yorgunluk, hastalık, ilaç alma vb. etkenlerle geçici biçimde meydana gelmemesi.
- Davranıştaki değişimin sadece büyüme sonucunda oluşmaması.

Öğrenme Stilleri

Son yıllarda öğrenme alanında yapılan çalışmalar, etkili bir öğrenmenin gerçekleştirilebilmesinde öğrencinin etkin olmasının, öğrenmede temel olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencinin öğrenmede etkin olması ise, öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini bilmesi, bir diğer deyişle, öğrenmeyi öğrenmesiyle olanaklıdır. Öğrencinin öğrenmeyi öğrenmesi için dikkatini öğrenilecek şey üzerinde yoğunlaştırması, bunun üzerinde düşünmesi ve sorgulaması, anlaşılmayan noktaları sorması ve araştırması oldukça önemlidir. Tüm bunlar, öğrencinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu almasını gerektirir. Günümüzde yaygın olarak kabul gören görüşe göre geleceğin cahili, okuyamayan kişi değil; nasıl öğreneceğini bilmeyen kişi olacaktır. Öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alabilmeleri ve etkili bir öğrenmeyi gerçekleştirebilmelerinde, öğretmenlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenin, öğrencilerinin etkili bir biçimde öğrenmelerini sağlayabilmesi, öğrencilerinin kişisel gelişim özelliklerini de içine alan bir öğretim sürecinde gerçekleşir. Bu yargı, insanın öğrenmesine ilgi duyulduğu andan itibaren konuya ilgi duyan herkes tarafından milyonlarca kez tekrarlanmış bir yargıdır. Ancak, artık amaç bu yargının doğruluğunu kanıtlamak ya da bu yargıyı sürekli olarak yinelemek değil; bunun nasıl gerçekleşebileceğini tartışmaktır. Şüphesiz öğrenme, yalnızca öğrencilerin öğrenme özelliklerini

bilmekle gerçekleştirilemeyecek kadar karmaşık bir süreçtir. Ancak, öğrenmeye giden yollardan birinin de bu olduğu göz ardı edilmemelidir (Kürüm, 2008: 111).

Öğrenme stillerine ilişkin yapılan tanımlamalar, farklılıklar göstermekle birlikte öğrenme stillerinin temel özelliklerini ortaya koymaktadır. Buna göre öğrenme stilleri (Kürüm, 2008: 112-113):

- Bireyi tanımaya olanak sağlayan davranışları içerir.
- Genellikle, bireylerin doğuştan getirdiği özellikleridir.
- Bireyin yaşamı boyunca değişmeyen ya da çok az değişebilen özelliklerdir.
- Yaşa, cinsiyete ve kültüre göre farklılıklar gösterebilir.
- Bilişsel, duyuşsal ve çevresel boyutları vardır.

Öğrencilerin kendi öğrenme özelliklerini bilmeleri, tek başına etkili bir öğrenmenin gerçekleşeceği anlamına gelmez. Öğrenmesini gerçekleştireceği ortamların da, kendi öğrenme özelliklerine uygun olması gerekir. Bu ise, öğretim etkinliklerinin farklı öğrenme özelliklerine uygun olarak planlanmasını gerektirir. Öğretim etkinliklerinin planlanması, öğretmenin görevlerinden biridir. Öğretmenin, etkili bir öğretimi gerçekleştirebilmesi için, öncelikle öğrencilerinin öğrenme stillerini bilmesi ve bu öğrenme stillerine en uygun öğretim etkinliklerini planlayabilmesi gereklidir. Bu durum ise, öğretim yöntem ve tekniklerinden, kullanılacak öğretim materyallerine ve değerlendirme etkinliklerine kadar sürecin bir bütün olarak ele alınmasını gerektirir (Kürüm, 2008: 113).

Yapılan araştırmalar, kendilerine tercih ettikleri öğrenme stiliyle öğretildiğinde öğrencilerin aşağıdaki davranışları gösterdiklerini belirtmektedir (Given, 1996; akt:Veznedaroğlu ve Özgür, 2005: 3):

- a) Öğretime karşı olumlu tutumlarda istatistiksel olarak önemli oranda artış,
- b) Kendinden farklı olanı kabullenmede artış,
- c) Akademik başarıda istatistiksel olarak önemli oranda artış,
- d) Sınıf içi davranışlarda ve disiplinde olumlu yönde gelişme,
- e) Ev ödevlerini tamamlamada daha çok içsel disiplin.

Tablo 2 . Çeşitli Araştırmacılar Tarafından Yapılan Öğrenme Stilleri Tanımlamaları ve Temel Aldıkları Değişkenler

KİŞİ	YIL	TANIM	TEMELE ALINAN DEĞİŞKENLER
Claxton ve Ralston	1978	Öğrenme stili , bir öğrencinin uyarıcılara nasıl tepki verdiğini ve öğrenme sırasında bu uyarıcıları nasıl kullandığını gösteren devamlı, değişmez bir tarzdır.	Bazı araştırmacılar, öğrenme stillerini öğrencinin öğrenme ortamında nasıl harekete geçeceğini ya da davranacağını gösteren belirgin bir öğrenme tarzı, kişisel ve ayırt edici bir özellik olarak ele almışlardır.
Keefe	1979	Öğrenme stilleri , öğrenenlerin, öğrenme ortamında algılama, karşılıklı etkileşme ve tepki verme tarzlarında bir dereceye kadar değişmeyen belirleyiciler olarak kullandıkları bilişsel, duyuşsal ve psikolojik davranış özellikleridir.	Öğrenme stili, her öğrenci için farklı ve ayırt edicidir . Öğrenme ortamındaki bireysel farklılıklarının kökeninde olabilecek etkenlerin her biriyle örtüşen belirli bir sayıda boyuta göre, öğrenme stili öğrenenin özelliklerinin toplamı şeklinde tanımlanmıştır. Bu öğelerin her biri diğerleriyle işlevsel bir bütün oluşturacak şekilde hareket eder.
Patureau	1990	Bir kişinin öğrenme stilini , bilişsel stilden model alınmış kendine özgü öğrenme şekli ve öğrenme-öğretme durumundaki yaşantıları şeklinde tanımlayabiliriz.	
Dunn ve Dunn	1993	Öğrenme stili , her öğrenenin yeni ve zor bir bilgi üzerinde yoğunlaşmasıyla başlayan bilgiyi alma ve işleme tarzıdır.	

Dunn ve Dunn	1978	Öğrenme stili , bir kişinin (konuyu) özümseme ve edinme yeterliliği ile ilişkiye giren dört temel uyarana göre düzenlenmiş en az on sekiz öğrenme bileşenidir. Bu öğelerin bağdaşmaları (uyuşmaları) ve çeşitlemeleri çok az kişinin aynı şekilde öğrendiklerini gösterir.	
Keefe	1987	Öğrenme stili , öğrenenin öğrenme çevresini algıladığı, bu çevreyle karşılıklı etkileşime girdiği ve bu çevreye nasıl tepki verdiği tarzın, bir dereceye kadar değişmeyen bilişsel, duyuşsal ve psikolojik karakteristik faktörlerin tümüdür.	
Reinert	1976	Bir bireyin öğrenme stili , o kişinin en etkin şekilde öğrenmek için yani, yeni bir bilgiyi almak, anlamak, tutmak ve tekrar kullanabilmek için programlandığı tarzıdır.	Bazı araştırmacılar öğrenme stili, davranışlarımızı düzenleyen bir çeşit içsel program olarak ele almışlardır. Bu program, bir kişiden diğerine farklıdır ve herkesi karakterize etmeye izin verir.
Entwistle	1981	Öğrenme stili , özel bir strateji benimseme eğilimine karşılık gelir.	Bazı araştırmacılar da öğrenenin davranışında ortaya çıkan eğilimlikle örtüşen psikolojik yapının varlığına gönderme yapar. Mizaç, genel eğilim, uyum, eğilimlik gibi terimlerin kullanılması bireysel sabitliği daha iyi vurgulamak içindir. Bu bakış açısına göre, insanın kendisini de nitelemeye yardımcı olacak eğilimleri ve yetenekleri de içeren bir insan tipinden kolaylıkla bahsedilebilir. Örneğin, Kolb'un modelinde olduğu gibi (1984), yeni deneyimler yaşama olgusuna özel bir yer vermeye ve bu deneyimler hakkında farklı açılara göre kolaylıkla düşünebilme eğilimiyle ilişkilendirmek için " değiştiren stilden " bahsedilecektir. Bu hareket şekli, kişinin kendisini karakterize etmek ya da tanımlamak için kullandığında değiştiren kişilerden bahsedilecektir. O halde, öğrenme stili kişilik özellikleriyle ilişkilidir.
Kolb	1984	Öğrenme stilleri , LSI olarak adlandırılan kendinden bildirimli bir ölçek tarafından ölçülen, öğrenme sürecinin dört biçiminin birbirine göre derecesini temel alan öğrenme yönelimlerindeki genelleştirilmiş farklılıklar olarak kabul edilebilir.	
Das	1988	Öğrenme stili , özel bir öğrenme stratejisi benimsemeye eğilimli olmaktır.	
Schmeck	1983	Öğrenme stili , öğrenme görevinin özel isteklerinden bağımsız bir şekilde bazı öğrencilerin özel bir öğrenme stratejisi benimsemeye eğilimlilikleridir	
Renzulli ve Smith	1978	Öğrenme stili , sınıfta özel öğrenme biçimleri için öğrencinin tercihlerine yani, farklı öğrenme deneyimleri yaşamaktan hoşlanacağı tarza karşılık gelir.	
Della – Dora ve Blanchard	1979	Öğrenme stili , bilgiyi özümserken kişisel olarak tercih edilen yol ve içerikten bağımsız öğrenme durumlarındaki deneyimdir.	Bazı araştırmacılar, kişideki belli şekilde hareket etme eğilimliliğinin bir tercihi de içerdiğini ileri sürmektedir. Böylelikle tercih kavramı da bazı tanımlarda ana kavramlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.
Jonassen ve Grabowski	1993	Öğrenme stilleri , farklı eğitim ve öğretim aktivitelerinde öğrenenin tercihlerini içerir. Bunlar, bilginin farklı şekilde işlenmesinde tercih edilen genel eğilimlerdir.	
Legendre	1993	Öğrenme stili : Kişinin, öğrenirken, problem çözerken, düşünürken veya sadece eğitsel bir durumda tepki verirken sevdiği, değişebilir, tercih edilen tarz.	
Felder ve Silverman	1988	Öğrenme stili , bireylerin bilgiyi alma, tutma ve işleme sürecindeki karakteristik güçlülükler ve tercihler.	
Hunt	1979	Öğrenme stili , bir öğrenenin, öğrenmesini kolaylaştırmaya en elverişli eğitimsel şartları tanımlar. Bir öğrencinin, öğrenme stiliyle ayırt edildiğini söylemek, o öğrenci için bazı eğitsel yaklaşımların diğerlerine göre daha verimli olduğunu söylemek demektir.	Buraya kadar yapılan tanımlar, öğrenme çevresinde hareket etme ve bilgiyi işleme sürecindeki tercihleri vurguladı. Ancak bu tanımların hiç biri verimlilikten bahsetmedi. Oysa ki tercih ve verimlilik her zaman beraber olmaz. Bu nedenle, bazı yazarlar tanımlarının içine verimlilik sözcüğünü eklemeyi önemli bulmuşlardır.

Jacques Chevrner ve diğerleri (2000), Veznedaroğlu ve Özgür, 2005: 4)

Dunn ve Dunn'ın Öğrenme Stilleri Modeli

Dunn ve Dunn'na göre öğrenme stili her bireyde farklılık gösteren, bireyin yeni ve zor bilgi üzerine konsantre olması ile başlayan, bilgiyi alma ve zihne yerleştirme süreciyle devam eden bir yoldur (Dunn ve Dunn,1992:2).

Modele göre öğrenme biçimleri iç ve dış etmenleri içeren;

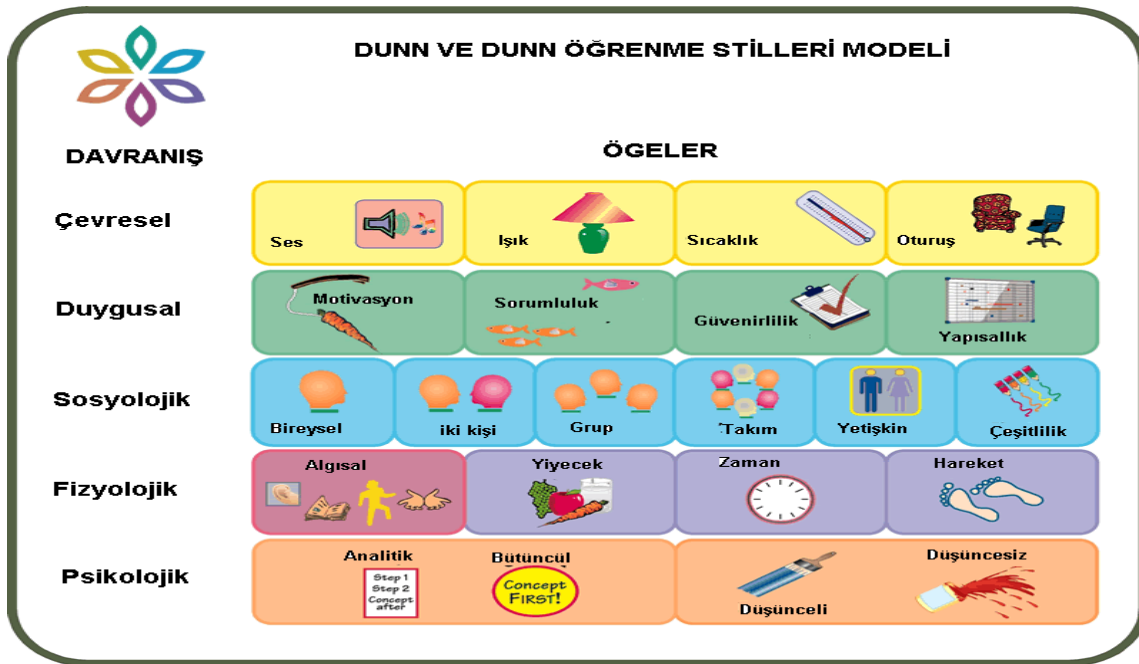
Çevresel (ses, ışık, sıcaklık, dizayn);

Duygusal (motivasyon, kararlılık, sorumluluk, yapı);

Fiziksel (algısal, yiyecek, zaman, hareketlilik);

Sosyal (bireysel, ikili grup, üçlü grup, yetişkinle öğrenme, çeşitli yollarla öğrenme);

Psikolojik (çözümSELLİK, bütünsellik, beynin sağ/sol yarımkürelerini tercih etme, hızlı tepki verme/sakin davranma) olmak üzere beş temel etmeden oluşmaktadır. Dunn, etkin öğrenmenin gerçekleşmesi için öğretme-öğrenme sürecinde tüm bu etmenlerin dikkate alınması gerektiğini ileri sürmektedir (Babadoğan 1999, Butler 1987, Dunn-Dunn 1992, Ekici 2001, Jonassen-Grabowski 1993, Özden 2000).

Şekil 1. Dunn ve Dunn öğrenme stilleri Modeli

http://www.trtrifilo.com/SoftChalk%20Lessons/Learning_styles/Learning_styles4.html kaynağından 11.03.2013 tarihinde alınmıştır.

Dunnlar'ın öğrenme stillerini uygulama ilkeleri şunlardır (Başer, 2005):

İnsanların çoğu öğrenebilir.

Öğretimsel çevreler, kaynaklar ve yaklaşımlar farkı öğrenme stillerine göre ayarlanabilir.

Herkesin gücü vardır, ama bu güçler farklı farklıdır.

Herkesin öğretimsel tercihleri vardır ve bunlar ölçülebilir.

Öğrenme stillerine göre yapılan düzenlemelerden sonra öğrenci başarısı artar.

Öğretmenler öğrenme stillerini öğretimleri sırasında kullanabilirler.

Kolb'un Öğrenme Stili Modeli

Lewin'in Yaşantısal Öğrenme Kuramı üzerine çalışmalarını şekillendiren Kolb; Jung, Piaget ve Guilford'un görüşlerini de dikkate alarak bir öğrenme stilleri modeli oluşturmuştur. Öğrenmeyi bireylerin sosyal ve fiziki çevreye uyumu şeklinde tanımlayan Kolb'un modelinin temelinde insan

yaşantılarının kavramlara nasıl dönüştüğü ve yeni yaşantıların seçiminde rehber olan dönüşümler yer almaktadır (De Bello, 1990). Kolb, öğrenme sürecini bir döngü olarak algılamış ve bu döngü içerisinde dört tip öğrenme biçimi tanımlamıştır (Aşkar ve Akkoyunlu, 1993):

Somut Yaşantı (SY) (Concrete Experience)

Yansıtıcı Gözlem (YG) (Reflective Observation)

Soyut Kavramsallaştırma (SK) (Abstract Conceptualization)

Aktif Yaşantı (AY) (Active Experience)

Dört öğrenme biçimini simgeleyen öğrenme yolları birbirinden farklıdır (Aşkar ve Akkoyunlu, 1993; Peker, 2003).

Somut Yaşantı için Hissederek

Yansıtıcı Gözlem için izleyerek

Soyut Kavramsallaştırma için Düşünerek

Aktif Yaşantı için Yaparak

Kolb'un öğrenme stilleri modelinde bir bireyin öğrenme stili yukarıda bahsedilen dört alanine bileşeni şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Birey, öğrenme stilleri ölçeğine verdiği yanıtlardan aldığı puanlarla aşağıdaki dört öğrenme stilinden birinde yer alır. Böylece daha önce Chevrier ve arkadaşlarının (2000) belirttiği gibi, insanın kendisini de nitelemeye yardımcı olacak eğilimleri ve yetenekleri de içeren bir insan tipinden kolaylıkla bahsedilebilir. Bu öğrenen ya da insan tiplerini aşağıdaki gibidir:

Yerleştiren (Accomodator)

Özümseyen (Assimilator)

Değiştiren (Diverger)

Ayrıştıran (Converger)

Gregorc'un Öğrenme Stilleri Modeli

Jung'un kavramlarını beynin yarıküreleriyle ilgili yapılan araştırmalarla birleştiren Gregorc, öğrenme stilleri modelinde iki boyuta yer vermiştir (Gregoric Learning Styles, 2005):

1) Algısal tercihler

a) somut

b) soyut

2) Sıralama tercihi

a) aşamalı

b) dağınık

Gregorc' a göre her zihnin dünyayı somut ya da soyut olarak algılama ve doğrusal ya da doğrusal olmayan dağınık bir biçimde örgütleme yeteneği vardır. Bazı insanlar dünyayı diğerlerinden daha somut algılar. Bazıları da bilgileri daha doğrusal düzenler ya da bunun tam tersi gerçekleşir. Algı yeteneği soyuttan somuta, düzenleme yeteneği de doğrusallıktan dağınıklığa uzanan bir çizgi üzerinde değişmektedir (Gregoric Learning Styles, 2005).

Yukarıdaki boyutların kombinasyonuna bağlı olarak Gregorc, “zihnin kanalları” adı verdiği dört öğrenme stilini tanımlamıştır:

Somut aşamalı

Somut dağınık

Soyut aşamalı

Soyut dağınık

Jung Öğrenme Stilleri

Öğrenme stilleri ile ilgili çalışan Jung, oluşturduğu tipler kuramını, öğrenme stillerine uyarlamıştır. Jung insan davranışlarını genel olarak iki bölüme ayırmaktadır. Bunlar, algılama ve yargılama eylemleridir. Birey belli bir durumda ya algılama (bulmak ya da keşfetmek gibi) ya da yargılama (değerlendirme ya da karar vermek gibi) işlevlerinden birini seçecek davranışta bulunmaktadır (Güven, 2004: 38).

İnsanları temelde iki tipe ayıran Jung, bu sınıflamanın devamı olarak temel kişilik ve duyuşsal özellikleri birbiriyle ikili oluşturan dört kümeye ayırmıştır. Bunlar, özellikleriyle birlikte aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 2. Jung’un Temel Kişilik ve Duyuşsal Özellikler Sınıflaması

Dünyayla ilişki şekli	Dışadönük	İçedönük
	Şeylerin ve diğer insanların dış dünyasına dönüklük.	Fikirlerin ve hislerin iç dünyasına dönüklük.
Karar verme/Oluşturma şekli	Karar verici	Azimli
	Karar ulaşırken ve sorunları çözerken bir sıraya (düzene) odaklanmak.	Mümkün olduğunca çok veri ve bilgi elde etmeye odaklanmak.
Algı şekli	Algısal	Sezgisel
	Duyularla algılamaya, olgulara, detaylara ve somut olaylara dönüklük.	Olasılıklara, hayal gücüne, anlamlara ve şeyleri bir bütün olarak görmeye dönüklük.
Değerlendirme şekli	Düşünen	Hisseden
	Mantık ve gerçekçiliği kullanarak analiz yapmaya dönüklük.	İnsani değerlere, kişisel dostluklar kurmaya, inanç ve beğenilere bağlı olarak karar vermeye dönüklük.

Kaynak: Given, 1996, Akt: Veznedaroğlu ve Özgür, 2005: 5).

Jung psikolojik tipler kuramını öğretme-öğrenme sürecine uyarladığında sekiz öğrenme stili ortaya çıkmıştır (Sternberg ve Grigorenko, 2011: 12; Saban, 2000: 19-30; McClanaghan, 2000: 480; Jung, 1977: 12-14). Buna göre, öğrenme stilleri dışa dönük, içe dönük, duyuşsal, yargısal, düşünen, duygusal, sezgisel ve algısal stiller olarak adlandırılmıştır (Griggs, 1991; Mccaulley, 1990; Akt: Tepehan, 2004). Bu alanların özellikleri şu şekilde açıklanabilir (Given, 1996, Felder, 1996; Güven, 2004: 39-40):

Grasha ve Reichmann Öğrenme Stilleri Sınıflaması

Grasha (1995), öğrenme ilkelerini belirleyen bir çalışma yapmış ve insanların bilgiyi nasıl daha iyi kazanacaklarına, bilginin insan belleğinde nasıl daha kalıcı olabileceğine dair şu sonuçlara ulaşmıştır:

- 1) Öğrenciler en iyi yaparak, yapılanları zihninde şekillendirecek ve başkalarının yaptıklarını gözlemleyerek öğrenirler.
- 2) Öğrenmeyi kolaylaştıracak şekiller, göstergeler, anekdotlar, kavram haritaları, oyun kartları ve analogiler kullanılmalıdır.
- 3) Görevlerde zamanın verimli kullanılması öğrenmeyi etkiler.
- 4) Sosyal girişkenlik bilginin kalıcı olmasını ve kazanımını kolaylaştırır.
- 5) Ödüller öğrenmeyi teşvik eder (Akt: Bilgin ve Durmus,1994: 384).

Öğrenme stilleri ile ilgili bir başka sınıflama, Grasha ve Reichmann tarafından yapılmıştır. Grasha ve Reichmann lise öğrencilerinin sınıf çevresindeki sosyal ve duyuşsal bakış açılan yoluyla bireysel öğrenme yaklaşımlarını araştırmışlardır. Aslında geliştirdikleri öğrenme stilleri sınıflaması, Dunn ve Dunn'ın sınıflaması ile benzerlik göstermektedir. Grasha ve Reichmann üç boyutlu bir sınıflama yapmışlardır. Bu sınıflamaya göre öğrenme stilleri şu biçimde sıralanmaktadır (Riding ve Rayner, 1997: 5–24):

1. Katılımcı – Kaçınan
2. İşbirlikli - Yarışmacı
3. Bağımlı – Bağımsız

Öneriler

İncelenen alan yazın gereğince şu önerilerde bulunulabilir:

- Öğrenme stilleri öğretim programlarımızda ne yazık ki yeterince yer almamaktadır. Öğrenme stillerinin öğretim programlarımızda daha fazla yer alması önerilmektedir.
- Her birey eşsiz ve özeldir. Her bireyin eğitim ihtiyacı farklılık gösterebilir. Bu farklılıklar daha fazla dikkate alınmalıdır.
- Öğretmenlerimizin öğrenme stilleri konusunda bilincini artırmak amacıyla, kitapçık veya broşürler hazırlanarak ücretsiz olarak dağıtılabilir.

Kaynakça

- Selvi, K. (2008). *Öğretme-Öğrenme Süreci ile İlgili Temel Kavramlar*. Öğretim İlke ve Yöntemleri (Ed. Kıymet Selvi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Kürüm, D. (2008). *Öğrenme Stilleri. Öğretim İlke ve Yöntemleri* (Ed. Kıymet Selvi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*. (21. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.
- Şişman, M. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş* (2. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ulusoy, A. (2009). *Eğitim-Öğrenme İlişkisi ve Temel Kavramlar*. Gelişim ve Öğrenme (6. baskı) (Ed. Ayten Ulusoy). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Veznedaroğlu, R. L. ve Özgür, A. O. (2005). Öğrenme stilleri: tanımlamalar, modeller ve işlevleri. *İlköğretim-Online*, 4(2), 1-16.
- Given, B. K. (1996). Learning styles; a synthesized model. *Journal of Accelerated Learning and Teaching*, 21, 11- 44.
- Dunn R, Dunn K (1992). *Teaching Elementary Students Through Their Individual Learning Styles: Practical Approach For Grades 3-6*, Massachusetts, Allyn And Bacon.
- Güven, M. (2004). Öğrenme Stilleri ile Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.